

3. Встановлення прав та обов'язків платників податків та зборів, податкових органів та інших учасників правовідносин, які регулюються податковим законодавством;

4. Встановлення підстав виникнення, зміни, припинення та порядку виконання обов'язків щодо сплати податків (зборів);

5. Визначення форм та методів податкового контролю;

6. Встановлення порядку та умов притягнення до відповідальності за порушення податкового законодавства.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ НАПРЯМІВ ОПОДАТКУВАННЯ

Красножон О.В., студент,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

Аналізуючи сучасні тенденції напрямів оподаткування, слід зазначити поступове збільшення ролі акцизного податку в доходах бюджету України. Це пояснюється тим, що за останні роки було внесено ряд змін до законодавства щодо стягнення акцизів у напрямку гармонізації ставок акцизних податків, а також зміною механізму стягнення акцизів з алкогольних і тютюнових виробів, що дало змогу державі посилити контроль за сплатою цих податків. Акцизні податки/збори (акцизи) вважаються одним із важливих видів непрямих податків в усьому світі. Вони стягуються з певних видів товарів незалежно від місця їх виробництва – всередині країни або за її межами (саме це відрізняє такий вид податку від мита). Акцизні збори відіграють важливу роль у наповненні бюджетів багатьох країн, що входять до Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР). Але з поширенням практики використання ПДВ за останні 25 років важливість акцизів знизилася. Наприклад, у 1965 році акцизні збори становили 25% податкових надходжень країн ОЕСР. У 1970 році ця величина знизилася до 20% і постійно знижувалася до 12% наприкінці 1980-х років. Найяскравішим прикладом є Туреччина, де у 1965 році акцизи становили близько 53,5% податкових надходжень. До 1980 року ця величина зменшилася наполовину і становила 25,2%, а після запровадження ПДВ, до 1985 року, зменшилася удвічі. На початку 1990-х років акцизні збори у Туреччині становили близько 6,5% податкових надходжень і частка акцизів у відсотках до ВВП країни протягом 1965–1990 років знизилася з 5,8% до 1,5%.

Виходячи з цього у 1987 р. було запропоновано комплекс заходів для зближення податкових ставок ПДВ і акцизів країн ЄС у рамках програми створення єдиного ринку. Базовий рівень ПДВ визначений у межах 14-20%; пільгові ставки (на продукти харчування, медикаменти, книги і тощо) становили – 4-9%; підвищені були ставки і на паливо, тютюн та алкоголь. У травні 1989 р. було рекомендовано єдину ставку – 15%, надавши країнам ЄС

* Науковий керівник – Рижикова Н.І., к.е.н., доцент

право самим встановити графік її введення. Але ця міра викликала протидію, насамперед тих країн, чії стандартні ставки нижче запропонованої [1].

Передусім необхідно підкреслити, що майже в усіх країнах із розвинутою економікою акцизи представлені у двох формах: універсальних і специфічних. Хоча останнім часом специфічні акцизи і поступаються універсальним своїм значенням у формуванні бюджетних надходжень, їх існування поки ще не ставиться під сумнів. Причина полягає у тих відмінностях, які існують між цими двома видами акцизів і зумовлюють їх різке значення і для фіскальних інтересів держави, і для інших економічних чинників [2].

Нині коло підакцизних товарів у розвинених країнах нешироке. Воно охоплює алкогольні, тютюнові вироби, пальне, деякі види транспортних засобів, предмети розкоші, передусім ювелірні вироби.

Хоча головна функція акцизів – фіскальна, вони виконують також і регульовальну роль. Значною мірою акцизи використовуються як інструмент для зниження споживання певних груп товарів (наприклад, алкоголю чи тютюну). На жаль, не можна точно обчислити залежність між величиною акцизу та реальним споживанням, і, найімовірніше, на практиці ефективність впливу акцизу не дуже висока.

Отже, можна стверджувати що поширення застосування ПДВ у країнах ОЕСР і ЄС супроводжувалося суттєвим зниженням акцизів, а також, як правило, й інших видів податків, зокрема мита. Частка митних зборів є дуже низькою в усіх розвинених країнах.

Література.

1. Онуфрик М. Порівняльний аналіз податкових систем і податкового навантаження країн-членів ЄС та України / М. Онуфрик // Економіка і держава. – 2006. – № 11. – С. 14–18.

2. Міжнародний досвід реформування податкових систем: види податків та електронна звітність. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://sta-sumy.gov.ua>.

ДОСВІД КРАЇН ЄС В СФЕРІ НЕПРЯМОГО ОПОДАТКУВАННЯ

Кузьминська О.О., студентка,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

Для країн Західної Європи проблема уніфікації чинного податкового законодавства, яка пов'язана з інтеграцією їх економічних систем, виникла ще наприкінці 50-х років, коли був утворений Європейський Союз (ЄС). Передусім проводилась уніфікація податків на споживання, але пізніше і прямих податків на доходи підприємств. Як показує практика ЄС, створення єдиного податкового простору державами чіткіше простежується у непрямому

* Науковий керівник – Рижикова Н.І., к.е.н., доцент